

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

***“МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ”***

(для молодших спеціалістів, бакалаврів)

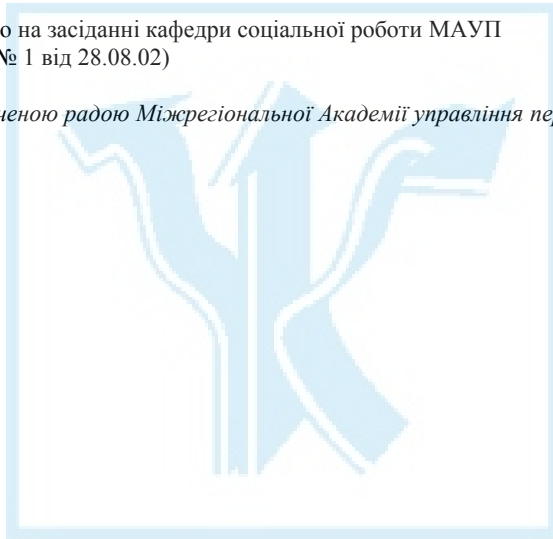
МАУП

Київ 2003

Підготовлено доцентом *О. О. Сусською*

Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи МАУП
(Протокол № 1 від 28.08.02)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Сусська О. О. Навчальна програма дисципліни “Методика та технологія соціальної роботи” (для молодших спеціалістів, бакалаврів). — К.: МАУП, 2003. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методика та технологія соціальної роботи”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

©Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2003

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Після проголошення незалежності України у 1991 році з'явилася принципово нова для країни професія — соціальний працівник.

Проблема підготовки спеціалістів для роботи в соціальних службах охоплює багато рівнів, адже багатоплановою є й сама спрямованість цієї роботи. Знання та вміння у сфері соціальної роботи потрібні фахівцям, які працюють не тільки в соціальних службах, а й органах держадміністрації різних рівнів, у сфері культури, побуту, охорони здоров'я і навколишнього середовища.

Підготовка професійних соціальних працівників є особливо актуальною в умовах поглиблення кризового економічного стану суспільства.

Програма курсу “Методика та технологія соціальної роботи” включає розділи і теми як методичного, так і технологічного (прикладного) напрямку, зокрема:

- соціальна робота як особливий вид діяльності;
- педагогічні, психологічні і комунікативні основи соціальної роботи;
- державно-правові та політологічні аспекти існування соціальних служб і соціальної роботи у сучасних умовах.

Програмою передбачено висвітлення основних видів (існуючих в Україні напрямів) соціальної роботи у сфері охорони здоров'я, зайнятості, підвищення рівня життя бідних і малозабезпечених, а також соціальної роботи з людьми похилого віку, молоддю, роботи служб соціальної допомоги сім'ї, дітям, інвалідам та іншим депривованим групам населення, які їй потребують. Аналізуються проблеми управління соціальною роботою, дається характеристика професійних і духовно-моральних якостей соціального працівника.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ”

№ п/п	Назва теми
1	Методика та технологія соціальної роботи як наука і навчальна дисципліна
2	Соціальна робота як особливий вид діяльності
3	Соціальна політика незалежної України як основа методології сучасної соціальної роботи
4	Педагогічні основи соціальної роботи
5	Психологічні основи соціальної роботи
6	Основи комунікативної діяльності працівників соціальної служби
7	Соціологічні основи соціальної роботи
8	Державно-правові основи соціальної роботи
9	Політологічні основи соціальної роботи
10	Соціальна робота у сфері зайнятості
11	Соціальний захист дитинства
12	Сім'я як об'єкт соціальної допомоги
13	Соціально-медичні аспекти соціальної роботи
14	Соціальна робота з молоддю
15	Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи
16	Показники матеріальної забезпеченості людей і спосіб життя
17	Міграція і проблеми соціальної роботи
18	Професійні і духовно-моральні якості соціального працівника

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ”

Тема 1. Методика та технологія соціальної роботи як наука і навчальна дисципліна

Соціальна робота як наука. Міждисциплінарний характер соціальної роботи. Мета, завдання, функції соціальної роботи. Система соціальних служб як втілення принципів впровадження соціальної роботи в життя соціуму.

Соціальна робота як навчальна дисципліна. Основні поняття курсу “Методика та технологія соціальної роботи”. Системність підходів до вивчення соціальної роботи.

Література [15; 27; 34; 37]

Тема 2. Соціальна робота як особливий вид діяльності

Діяльнісний характер соціальної роботи як системи. Роль і місце соціальної допомоги в суспільстві. Цілі і завдання соціальної роботи. Становлення, принципи існування і функції соціальної роботи в різних типах суспільств.

Об'єкт і суб'єкт соціальної роботи. Соціальна робота як єдність теорії і практики. Роль і місія соціального працівника в суспільстві.

Література [16–18; 29]

Тема 3. Соціальна політика незалежної України як основа методології сучасної соціальної роботи

Соціальна структура суспільства, її складові. Місце соціальної роботи в суспільній практиці, її зв'язок з іншими соціальними інститутами. Основні напрями соціальної політики в сучасній українській державі. Особливості взаємодії державних установ, організацій і відомств під час заходів соціальної політики. Становлення роботи системи соціальних служб в Україні як приклад такої взаємодії. Організаційна побудова системи соціальних служб, її підпорядкування. Зміст соціальної роботи в соціальних службах різних напрямів, спеціалізація, стратегічні цілі.

Література [3; 4; 8; 10; 19; 22]

Тема 4. Педагогічні основи соціальної роботи

Роль педагогіки в соціальній роботі. Педагогічні принципи і зміст соціальної роботи. Прийоми педагогічно-виховної роботи. Методична база педагогічних дисциплін та її використання в соціальній роботі. Значення педагогічних підходів у вихованні професійних і етико-моральних якостей соціального працівника. Педагогічні методи розв'язання завдань соціальної роботи.

Література [2; 7; 21; 25; 38]

Тема 5. Психологічні основи соціальної роботи

Функції психології в соціальній роботі та психологічна модель соціалізації особистості. Важливість використання роботи психологів у структурі соціальних служб. Організаційне і практичне психологічне забез-

печення соціальної роботи. Психологічні методи: індивідуальні, групові та ін., що використовуються в соціальній роботі.

Література [1; 2; 13; 15; 33; 34]

Тема 6. Основи комунікативної діяльності працівників соціальної служби

Основні поняття мовленнєвої комунікації. Вдосконалення навичок усного мовлення. Методика проведення бесід, нарад, переговорів і використання інших форм мовного спілкування. Психолого-комунікативні умови роботи соціального працівника. Особливості мовленнєвої поведінки консультанта соціальної служби.

Література [10; 14; 16; 20; 31]

Тема 7. Соціологічні основи соціальної роботи

Соціологія як наука, що забезпечує соціального працівника базовою інформацією. Соціологічні методи і технології вивчення проблем соціальної роботи. Можливості використання соціологічних досліджень для вдосконалення роботи соціальних служб і соціальної роботи в регіоні в цілому. Соціальне прогнозування і діагностика за результатами соціологічних досліджень.

Література [7; 8; 18; 22; 32; 36]

Тема 8. Державно-правові основи соціальної роботи

Соціальна робота як показник розвитку правового соціально орієнтованого суспільства. Основні напрями державно-правової підтримки соціальної роботи. Правові знання як необхідна складова фахової підготовки соціального працівника. Правові основи соціальної роботи з різними соціальними групами населення.

Література [1; 2; 7–9; 11; 26; 27]

Тема 9. Політологічні основи соціальної роботи

Загальні поняття і методологічна база політології і соціальної роботи. Соціально-політичні технології і соціальна робота. Державна політика в галузі соціальної роботи. Програми діяльності відповідних міністерств, держкомітетів і установ, що займаються соціальною роботою.

Література [3–5; 7; 19; 22; 26; 28]

Тема 10. Соціальна робота у сфері зайнятості

Зайнятість і безробіття як соціальні проблеми. Соціальні служби зайнятості і особливості їх роботи. Принципи і функціональне призначення соціальних служб зайнятості. Державна політика у сфері зайнятості і діяльність соціальних служб з захисту безробітних. Поняття і основні напрями соціального менеджменту у сфері зайнятості. Професійна депривація як соціальна і психологічна проблема. Реабілітаційні заходи з захисту безробітних.

Література [4; 5; 11; 19; 24; 37]

Тема 11. Соціальний захист дитинства

Соціальний захист дітей дошкільного і шкільного віку. Роль Конвенції ООН про права дитини у забезпеченні належного рівня соціальної роботи з дітьми дошкільного і шкільного віку. Особливості соціального захисту і соціалізації вихованців дитячих інтернатів, спеціалізованих установ. Зміст і форми роботи установ і спеціалістів, які займаються роботою з дітьми.

Література [2; 16; 21; 25; 33; 38]

Тема 12. Сім'я як об'єкт соціальної допомоги

Соціальні проблеми сім'ї. Сім'я як соціальний осередок суспільства. Поняття соціального інституту сім'ї, його місце і значення серед інших соціальних інститутів. Соціальний захист сім'ї. Соціальні служби сім'ї, їх місце серед соціальних служб інших профілів. Правові питання врегулювання проблем сім'ї. Роль соціального захисту для збереження повноцінних функцій інституту сім'ї в суспільстві.

Література [1; 4; 5; 8; 13; 15; 33]

Тема 13. Соціально-медичні аспекти соціальної роботи

Здоров'я і здоровий спосіб життя як цільові параметри соціальної роботи. Причини погіршення здоров'я людини в сучасних умовах. Проблеми збереження і відтворення здоров'я населення. Соціально-медичні послуги населенню. Фізична культура як суспільне явище, її роль у соціальному захисті.

Література [3; 13; 14; 22; 27; 28]

Тема 14. Соціальна робота з молоддю

Молодь як особлива соціально-демографічна група (когорта) населення. Структура і завдання соціальної служби для молоді. Особливості соціальної роботи з підлітками шкільного віку та молоддю за місцем проживання і навчання, у сфері дозвілля, фізичної культури і спорту тощо. Соціальна робота з молодими сім'ями.

Література [7; 8; 10–12; 19; 20; 24; 35]

Тема 15. Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи

Поняття і соціальне коріння девіантної поведінки. Форми прояву девіантної поведінки. Соціальний контроль, його значення і роль для профілактики девіантної поведінки. Особливості соціальної роботи в цьому напрямку з підлітками, молоддю, групами ризику.

Література [1–3; 17; 21; 30; 38]

Тема 16. Показники матеріальної забезпеченості людей і спосіб життя

Поняття рівня, якості та способу життя. Спосіб життя як соціальна проблема. Визначення малозабезпечених груп населення. Форми і методи соціальної роботи з підвищення життєвого рівня малозабезпечених груп населення. Показники матеріальної забезпеченості людей. Соціальний захист малозабезпечених верств населення.

Література [10–12; 24; 28]

Тема 17. Міграція і проблеми соціальної роботи

Поняття міграції і соціальної міграції населення. Правові і соціологічні аспекти роботи з мігрантами. Наслідки примусової міграції та методи соціальної роботи з мігрантами. Проблеми соціального захисту мігрантів. Специфічність проблем примусової міграції. Депортовані як окрема група, соціальна робота з ними.

Література [4–6; 26; 35]

Тема 18. Професійні і духовно-моральні якості соціального працівника

Професійний портрет соціального працівника. Духовні і моральні якості, необхідні для соціальної роботи. Духовні якості соціального працівника.

Моральні якості і професіоналізм соціального працівника як візитна картка професії. Роль і місце працівника соціальних служб у сучасному суспільстві. Соціальний захист як соціально-комунікативний і соціологічний індикатор суспільного життя.

Література [1–3; 16; 21; 26; 32; 37]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Соціальна політика незалежної України.
2. Соціальна робота як особливий вид діяльності.
3. Функції психології в соціальній роботі.
4. Психологічне забезпечення соціальної роботи.
5. Комунікативна діяльність та її особливості в соціальній роботі.
6. Соціальна робота як показник розвитку правового соціально орієнтованого суспільства.
7. Соціально-політичні технології і соціальна робота.
8. Соціальна робота з молоддю в Україні.
9. Соціальний захист сім'ї.
10. Особливості соціального захисту та соціалізації вихованців дитячих інтернатів і спеціальних установ.
11. Соціальні служби зайнятості та їх система в Україні.
12. Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи.
13. Соціальна робота та громадянське суспільство.
14. Форми прояву девіантної поведінки.
15. Сутність і особливості відносин між соціально-етнічними спільнотами.
16. Молодь як особлива соціально-демографічна група населення.
17. Робота реабілітаційних центрів для людей з обмеженими можливостями (зокрема, дітей і підлітків).
18. Імпаурмент в сучасних умовах.

19. Соціально-психологічна служба для молоді, її можливості, структура, особливості роботи.
20. “Телефон довіри” як специфічна форма надання соціальної допомоги.
21. “Соціальний прибуток” як форма надання соціальної допомоги.
22. Діти вулиці. Причини і наслідки соціального сирітства.
23. Психосоматичні хвороби та їх попередження засобами соціальної роботи.
24. Основні напрямки державно-правової підтримки соціальної роботи.
25. Взаємозв’язок соціальної політики і соціальної роботи.
26. Досвід соціальних служб у роботі з безпритульними.
27. Соціальне становище і соціально-психологічні особливості людей похилого віку.
28. Управлінські аспекти соціального захисту інвалідів.
29. Проблеми запобігання “торгівлі” жінками та їх експлуатації.
30. Правові гарантії соціального захисту жінок.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Соціальна робота як наука. Міждисциплінарний характер соціальної роботи.
2. Соціальна робота як навчальна дисципліна.
3. Діяльнісний характер соціальної роботи як системи.
4. Роль і місце соціальної допомоги в суспільстві.
5. Об’єкт соціальної роботи.
6. Суб’єкт соціальної роботи.
7. Соціальна структура суспільства, її складові.
8. Місце соціальної роботи в суспільній практиці, її зв’язок з іншими соціальними інститутами.
9. Основні напрямки соціальної політики в сучасній українській державі.
10. Функції психології в соціальній роботі і психологічна модель соціалізації особистості.
11. Психологічне забезпечення соціальної роботи.
12. Психологічні методи соціальної роботи.
13. Основні поняття мовної комунікації.
14. Чому соціальна робота є особливим видом діяльності?
15. Особливості роботи з інвалідами відповідно до груп інвалідності.
16. Напрямки медико-соціальної реабілітації людей похилого віку.

17. Чому соціологія становить методологічну базу для соціальної роботи як науки і навчальної дисципліни?
18. Спільне і відмінне поняття “соціальна політика” і “соціальна робота”.
19. Роль держави у соціальному захисті молоді.
20. Особливості роботи соціальних служб для молоді.
21. Чому соціальну роботу можна розглядати як цілісну систему?
22. Основні завдання соціальної політики в сучасній незалежній Україні.
23. Мета і завдання мовленнєвої комунікації.
24. Психологічні методи, що застосовуються в соціальній роботі.
25. Чому вміння слухати є одним з критеріїв комунікабельності людини?
26. Соціальний захист дітей і юнацтва.
27. Хто такі “малозабезпечені” та яким є їх соціодемографічний склад?
28. Девіантна поведінка: форми прояву.
29. У чому проявляється соціальна дискримінація жінок?
30. Основні напрямки державної політики в галузі зайнятості населення.
31. Що таке “соціальний контроль”?
32. Соціальні обставини, що спричиняють девіантну поведінку.
33. Що означає поняття “безпритульність”?
34. Правові гарантії соціального захисту жінок в Україні.
35. Який період часу можна вважати початком соціальної роботи на теренах України?
36. Вдосконалення навичок усного мовлення.
37. Методика проведення бесід, нарад, переговорів і використання інших форм мовного спілкування.
38. Соціальна робота як показник розвитку правового соціально орієнтованого суспільства.
39. Основні напрями державно-правової підтримки соціальної роботи.
40. Зайнятість та безробіття як соціальні проблеми.
41. Соціальні служби зайнятості та особливості їх роботи.
42. Соціальний захист дітей дошкільного і шкільного віку.
43. Особливості соціального захисту і соціалізації вихованців дитячих інтернатів, спеціалізованих установ.
44. Соціальні проблеми сім’ї.
45. Соціальний захист сім’ї.
46. Соціальні служби сім’ї серед соціальних служб інших профілів.

47. Здоров'я і здоровий спосіб життя як цільові параметри соціальної роботи.
48. Соціально-медичні послуги населенню.
49. Фізична культура як суспільне явище та її роль в соціальному захисті.
50. Молодь як особлива соціально-демографічна група (когорта) населення.
51. Структура і завдання соціальної служби для молоді.
52. Поняття і соціальне коріння девіантної поведінки.
53. Форми прояву девіантної поведінки.
54. Соціальний контроль девіантної поведінки.
55. Що таке соціальні інститути? Які з них мають відношення до соціальної роботи як суміжні галузі?
56. Поняття рівня, якості та способу життя.
57. Спосіб життя як соціальна проблема.
58. Які категорії громадян слід вважати соціально незахищеними і за якими ознаками?
59. Специфічність проблем примусової міграції.
60. Депортовані як окрема група, соціальна робота з ними.
61. Професійний портрет соціального працівника.
62. Духовні і моральні якості соціального працівника, необхідні для соціальної роботи.
63. Безробіття та його основні різновиди.
64. Що таке “соціальна політика”?
65. Державно-правова підтримка соціальної роботи.
66. В яких аспектах можуть співпадати напрями політологічних досліджень і соціальної роботи?
67. Психологічні особливості суїцидальної поведінки у підлітків, заходи запобігання та методи фіксації суїцидних тенденцій.
68. Спільні функції соціології та соціальної роботи.
69. Біженці. Їх правовий і соціальний статус в Україні.
70. Методичні і методологічні прийоми, які можна застосовувати для вивчення будь-яких проблем соціального захисту населення.
71. Законодавча база соціального захисту молоді в Україні.
72. У чому полягає педагогічний зміст соціальної роботи?
73. У чому полягає відмінність між поняттями “асоціальна поведінка” та “девіантна поведінка”?
74. Чому соціальна робота є особливим видом діяльності?
75. Проблема вимушеної міграції, основні характеристики мігрантів.

76. Які спільні функції у соціології і соціальній роботі?
77. Основні складові соціально-психологічного “портрета” особистості та колективу.
78. В яких спільних аспектах можуть співпадати напрямки досліджень політології і соціальної роботи?
79. Форми роботи соціальних служб з безпритульними.
80. Форми соціального захисту материнства і дитинства.
81. Що таке “соціальний контроль”?
82. Педагогічні методи соціальної роботи.
83. Хто такі “малозабезпечені”, який їх соціодемографічний склад?
84. Що таке “соціальне законодавство”?
85. Структура і специфіка роботи соціальних служб для молоді.
86. Етика поведінки соціального працівника.
87. Назвіть основні функції соціального працівника як представника системи соціального захисту.
88. Форми побутового обслуговування малозабезпечених за місцем проживання.
89. Основні напрями державної політики в галузі зайнятості. Реалії та можливі перспективи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова

1. *Загальна* декларація прав людини: Затв. і проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 р.
2. *Конвенція* про права дитини: Схвалена Генеральною Асамблеєю ООН 22 листопада 1989 р. і ратифікована Верховною Радою України 27 лютого 1991 р.
3. *Конституція* (Основний Закон) України: Прийнята на позачерговій сьомій сесії Верховної Ради Української РСР дев'ятого скликання 20 квітня 1978 р., зі змін. і допов., внесеними законами Української РСР і України (Витяг).
4. *Закон* України “Про громадянство України” від 8 жовтня 1993 р. (Витяг).
5. *Положення* про паспорт громадянина України для виїзду за кордон: Затв. Указом Президента України від 28 жовтня 1993 р. № 49 (Витяг).

6. *Положення про порядок розгляду клопотань про зміну громадянами України прізвищ, імен, по батькові*: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27 березня 1993 р. № 233.
7. *Декларація “Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні”*: Закон України від 15 грудня 1992 р.
8. *Закон України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні”* від 5 лютого 1993 р.
9. *Положення про Міністерство України у справах молоді і спорту*: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1992 р. № 132.
10. *Типове Положення про соціальні служби для молоді*: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13 серпня 1993 р. № 648.
11. *Про сприяння розвитку молодіжного житлового будівництва*: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 1992 р. № 369 (Витяг).
12. *Положення про Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву Асоціації молодіжних житлових комплексів України*: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 1992 р. № 369.

Навчальна та наукова

13. *Андреевский И. Е.* По вопросу об отношении государства к общественному призрению. — М., 1984.
14. *Аналитическая записка по итогам всесоюзного исследования информационных потребностей (состояние и прогноз) различных категорий и источников формирования базы данных центров информирования и консультирования молодежи.* — М., 1991.
15. *Антология социальной работы: В 5 т. / Сост. М. В. Фирсов.* — М., 1995.
16. *Армия спасения: история и традиции.* — М., 1992.
17. *Бахтин Н. В.* К вопросу о морали помощи порочным и падшим людям. — Новгород, 1910.
18. *Бернгер Г., Юнсон Л.* Теория социально-психологической работы. — М., 1992.
19. *Временное типовое положение о Центре социальной службы для молодежи.* — К., 1992.
20. *Вендрова О. Е.* Молодежные телефоны доверия в СССР // Соц. исследования. — 1991. — № 3. — С. 56–60.

21. *Давидович В. Е.* Социальная справедливость: идеал и принципы деятельности. — М.: Политиздат, 1989.
22. *Дегтярев Л.* Социальная политика в трансформирующихся экономиках // Проблемы теории и практики управления. — 1992. — № 6.
23. *Донченко Е. А.* Социальная пассивность молодежи: зондаж проблемы // Философ. и социолог. мысль. — 1989. — № 8. — С. 32–34.
24. *Зарубежный опыт.* Центры занятости молодежи “Первая работа” в Италии. — М., 1991.
25. *Зверева И. Д.* Социально-педагогическая защита детства // Молодь України: стан, проблеми, шляхи розв’язання. — К., 1993.
26. *Концепция* социальной службы в Украине. — К., 1991.
27. *Концепция* формирования и развития государственно-общественной системы социальной службы молодежи. — М., 1991.
28. *Козлов А. Е.* Социальная политика: конституционно-правовые основы. — М.: Политиздат, 1980.
29. *Ковалев В. Н.* Социология социальной сферы. — М., 1992.
30. *Молодежная служба на Западе:* Реферативный обзор. — М., 1992.
31. *О зарубежном опыте* удовлетворения информационных потребностей. — М., 1991.
32. *Погостин В. М.* Центр информации и документации по социальным наукам Королевской Академии Искусств и Наук Нидерландов (По зарубежным информационным материалам) // Социологическая наука: информационные аспекты. — М., 1990.
33. *Социальная помощь семье и детям:* Сб. материалов из практики работы. — М., 1992.
34. *Социальная работа /* Отв. ред. И. А. Зимняя. — М., 1992–1994. — Вып. 1–10.
35. *Социальная служба для молодежи:* Учеб. пособие. — М., 1992.
36. *Тощенко Ж. Т.* Социология: Общий курс. — М.: Политиздат, 1994.
37. *Учебные планы и программа* подготовки социальных работников (Из зарубежного опыта). — М., 1992.
38. *Хайкин В. П.* О задачах создания московского центра социально-психологической поддержки детей и подростков // Вопр. психологии. — 1991. — № 3. — С. 85–94.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Методика та технологія соціальної роботи”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методика та технологія соціальної роботи”	4
Теми контрольних робіт	9
Питання для самоконтролю	10
Список рекомендованої літератури	13

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
С. Г. Рогузько
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1267

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП